

Tuuliafa Oy

Mustasuo–Tynnyrikorven
tuuli- ja aurinkovoimahanke (Oulu, Utajärvi)
Metsästysseurojen haastattelut

Maaliskuu 2025

Tekijät:

FM Stella Selinheimo

LuK Heini Remes

AFRY Finland Oy

www.afry.com

Metsästysseurojen haastattelut

1 Tausta

Tuulialfa Oy suunnittelee Mustasuo-Tynnyrikorven tuuli- ja aurinkovoimahankkeen rakentamista Oulun kaupungin Ylikiimingin itäosaan (Mustasuo) ja Utajärven kunnan luoteisosaan (Tynnyrikorpi), yhteensä noin 110 neliökilometrin kokoiselle alueelle. Haastattelut metsästysseuroille on toteutettu osana hankkeen ympäristövaikutusten arviointia.

Metsästäjähaastattelujen tarkoituksena oli saada tietoa ympäristövaikutusten arvioinnin tueksi alueen lajistosta ja erityispiirteistä, metsästysalueista sekä metsästäjien näkemyksiä hankkeen mahdollisista vaikutuksista metsästykselle.

Haastateltavat metsästysseurat kartoitettiin paikallisten riistanhoitoyhdistysten ja internetistä löytyvien tietojen avulla. Yhden seuran yhteystiedot saatiin toisen seuran kautta. Haastateltavia seurojen edustajat olivat Ylikiimingin metsästysseura Mustasuon alueelta, Sorsuan metsästysseura sekä Jägermaisters ry Tynnyrikorven puolelta.

Seurojen yhteyshenkilöt haastateltiin puhelimitse ja haastattelut kestivät noin 45 minuutista tuntiin. Jokainen seura haastateltiin erikseen, ja haastatteluun osallistui yksi henkilö kustakin seurasta. Haastateltavat olivat oman seuransa aktiivijäseniä. Haastateltaville lähetettiin etukäteen tietoa hankkeesta ja hankevaihtoehdoista sekä haastattelukysymykset (Liite 1). Haastattelun aikana haastattelukysymykset käytiin läpi, mutta keskustelu oli vapaamuotoista. Haastattelut toteutettiin tammi-helmikuussa 2025 ja niistä vastasivat AFRYn biologi Heini Remes ja sosiaalisten vaikutusten asiantuntija Stella Selinheimo.

2 Haastattelujen sisältö

2.1 Metsästysalueet

Haastateltujen metsästysseurojen metsästysalueet kattoivat Mustasuon alueen Oulun puolella kokonaisuudessaan. Tynnyrikorven puoleisella hankealueella Utajärven puolella metsästetään hankealueen etelä- ja itäosissa. Metsästysalueet on esitetty seuraavalla kartalla (Kuva 2-1).

käytetään kalliomurskaa. Kahdessa haastattelussa arveltiin, että eläimet kaikkoavat alueelta, mutta eläimet voivat myös tottua tuulivoimaloihin vuosien kuluessa (5–10 vuotta) ja palata alueelle. Toinen haastateltava kuitenkin arveli, että myös metsästäjät siirtyvät pois alueelta muualle hakemaan luonnonmukaista metsästyskokemusta. Yksi haastateltava arveli jänismetsästyksen vaikeutuvan, jos hankealueen sisäisille teille tehdään puomeja estämään pääsyä tuulivoimalan läheisyyteen. Haastateltavalla oli havainto, että toisessa tuulivoimahankkeessa oli käytetty puomeja teillä, minkä perusteella hän mainitsi asiasta. Aurinkovoimalla ei koettu olevan haitallisia vaikutuksia metsästykselle kahdessa haastattelussa esiin tulleessa keskustelussa. Toinen haastateltava totesi, että aurinkovoimalaa varten ei tarvitse kaataa metsää, mikäli se sijoitetaan vanhalle turvesuolle, joten sen luontoon kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisemmät tuulivoimaan verrattuna.

Haastateltavat kokivat haasteellisena nimetä myönteisiä vaikutuksia hankkeesta metsästyksen näkökulmasta. Myönteisinä hankkeen vaikutuksina mainittiin kuitenkin petoeläinten kaikkoaminen alueelta. Yksi haastateltava totesi, että todennäköisesti metsästäjiä tulee olemaan alueella vähemmän tulevaisuudessa, sillä alue ei ole enää neitseellistä luontoa, ja se voi vähentää metsästyksen mielekkyyttä alueella.

Kysyttäessä alueen hankkeiden yhteisvaikutuksista yksi haastateltava koki, että erilaiset häiriöt tulevat lisääntymään alueella, esimerkiksi liikenne. Haastateltava koki, että eläimet tulevat siirtymään syrjäisimmille alueille, mikäli häiriöt lisääntyvät. Luontoharrastusten koettiin häiriintyvän alueella hankkeiden (tuulivoima ja voimajohto) myötä. Yhdessä haastattelussa keskusteltiin voimajohton vaikutuksista metsästykseseen. Haastateltavan mielestä voimajohtojen rakentamisen myötä syntyvistä taimikoista ei ole hyötyä metsästyksen näkökulmasta, sillä hirvillä on jo alueella hyvät ruokamaat. Myöskään voimajohtojen synnyttämistä uusista passilinjoista ei koettu olevan erityistä hyötyä metsästykselle.

2.3 Hankealueen erityiset alueet

Haastattelussa kysyttiin haastateltavien näkemyksiä hankealueella sijaitsevista erityisistä alueista, jotka tulisi huomioida hankesuunnittelussa. Mustasuon puolella erityisinä alueina mainittiin Vuorisuo, joka on metsähanhen pesimäsuu. Vainiosuon alueelle (mahdollinen aurinkovoimalan sijainti Tynnyrikorven alueella) nousee keväällä vesi ja alue on lintujen levähdysaluetta. Lepolan alue hankealueen pohjoisreunalla mainittiin olevan hanhien ja joutsenien ylilentoaluetta. Tynnyrikorven puolen metsästäjä totesi erityisinä alueina ojittamattomat suot, luonnonsuojelualueet ja vesistöt.

2.4 Vuoropuhelu ja yhteistyö

Yksi haastateltava koki, että hanketoimija on pyrkinyt yhteistyöhön alueen asukkaiden ja maanomistajien kanssa erityisesti hankkeen alkuvaiheessa. Hän omistaa alueella maata ja asuu hankealueen läheisyydessä, joten hänellä oli kokemusta vuoropuhelusta myös maanomistajana ja asukkaana. Alun jälkeen yhteistyö on jonkin verran hiljentynyt. Toisella haastateltavalla oli kuitenkin päinvastaisia kokemuksia, sillä hänen mukaansa alueen metsästäjiin ei ole oltu yhteyksissä eikä kutsuja ole saatu keskustelutilaisuuksiin. Kolmannella osallistujalla ei ollut kokemusta Tuulialfan kanssa käydystä kommunikaatiosta, mutta hän vastasi toisen hankkeen tuoman kokemuksen myötä, jossa

on eri hanketoimija. Hänen mielestään yleisötilaisuuksien tulisi olla aitoja palautetilaisuuksia, ei yksisuuntaisia informaatiotilaisuuksia, jossa osallistujat saisivat esittää kysymyksiä ajan kanssa. Hän myös totesi, että hanketoimijan tulisi kuunnella alueella liikkuvia ja alueen hyvin tuntevia ihmisiä, jotta paikallista tietoa voitaisiin huomioida hankesuunnittelussa.

2.5 Lajisto

Alueella esiintyy runsaasti hirviä, joiden talvilaitumia löytyy erityisesti Vainiosuon alueelta ja valtion mailla taimikkoalueilla (mm. Pöylyänkangas ja Pöylyänsuon ympäristö). Metsäpeuroja on havaittu Tynnyrikorven puolella, ja niitä on myös ammuttu protokista pois. Kauriita on ollut, mutta niiden määrä vaihtelee talvesta riippuen. Kauriita on havaittu ainakin Saarisuolla ja hankealueen pohjoisrajalla Kusisuolla.

Kanalinnuista alueella on nähty teeriä, metsoja ja riekkoja. Teeriä esiintyy avoimilla soilla, ja metsoja on erityisesti Vainiosuon varrella. Riekkojen kanta on elpynyt, mutta suurempia parvia ei enää ole. Tynnyrikorven puolella kanalintuja, kuten metsoja, teeriä on nähty erityisesti Viinivaaran ja Iso-Särkisuon alueilla, eli hankealueesta muutama kilometri itään. Viinivaaran lisäksi metsoja ja teeriä on nähty Hillatien varressa. Soidinalue on Iso-Särkisuolla ja Pöylyänsuolla. Riekkoja on nähty Kylkilammen eteläpuolella, Siirasuon reunassa eli noin kolme kilometriä hankealueen reunasta kaakkoon. Lisäksi havaintoja on tehty Viinivaaran länsipuolella.

Suurpedoista alueella esiintyy ahmoja, ilveksiä ja susia. Ahmakanta on kasvanut merkittävästi, ja havaintoja on ympäri aluetta. Tarkempina alueina mainittiin Viinivaaran alue, Sorsuanojan varsi ja Viitamaan alue. Metsästäjällä oli myös tiedossa karhun pesäpaikka. Ilveksiä on myös runsaasti, ja susien määrä on lisääntynyt viime vuosina. Tynnyrikorven puolella on myös nähty karhun, suden, ahman ja ilveksen jälkiä erityisesti Hanganvaaran ja Hillatien välisellä alueella, jossa metsästysporukka liikkuu eniten. Karhuhavainto oli tehty Pöylyänsuolle johtavan tien varrella. Havainto pesäpaikasta on Lapinselällä Arosuon eteläpuolella (noin 6 km hankealueen reunasta kaakkoon).

Alueella on havaittu myös muita eläimiä, kuten saukkoja, majavia ja minkkejä. Mustasuon puolella haastateltavan mukaan saukkoja on jokaisessa ojassa, ja majavia on erityisesti Sorsuanojassa. Minkkejä esiintyy Suursuon ja Korpisenojan alueella sekä Pallo-ojan alueella. Majava on havaittu Sorsuanojalla sekä Leväsorsuan ja Kivisorsuan välisellä alueella (hankerajasta noin neljä kilometriä kaakkoon).

Petolinnuista alueella on nähty kotkia ja kanahaukkoja. Haastateltavan mukaan kotkan voi nähdä, jos alueella viettää pidemmän päivän aikaa, ja kanahaukkoja on joka kankaassa. Maakotka on nähty toisinaan Särkikaistalla, eli Iso-Särkisuon eteläpuolella. Pesähavaintoja ei ole. Pöllöistä haastateltavilla ei ollut havaintoja.

Liite 1

Haastattelukysymykset

1. Millä alueilla metsästätte?
2. Mitä eläimiä alueella metsästetään?
3. Onko seuralla alueella metsästysmajoja, hirvitorneja tai laavuja?
4. Mitä kielteisiä vaikutuksia suunniteltavaan hankkeeseen mielestänne liittyy metsästyksen näkökulmasta?
 - a. Hankkeen rakennusvaiheessa?
 - b. Hankkeen toimintavaiheessa?
5. Mitä myönteisiä vaikutuksia näette suunniteltavalla hankkeella olevan metsästyksen näkökulmasta?
 - a. Hankkeen rakennusvaiheessa?
 - b. Hankkeen toimintavaiheessa?
6. Mitä vaikutuksia koette hankkeeseen suunnitellulla aurinkovoimalalla olevan metsästyksen näkökulmasta?
7. Minkälaisia yhteisvaikutuksia koette alueelle syntyvän suunniteltujen hankkeiden (tuulivoimahankkeet, voimajohto) ja nykyisten maankäyttömuotojen takia metsästyksen näkökulmasta?
8. Onko alueella erityisiä kohteita, jotka hankkeen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon?
9. Miten arvioisitte Tuulialfan toimintaa ja yhteistyötä alueella toimivien tahojen kanssa?
10. Miten vuoropuhelua tulisi jatkossa toteuttaa?
11. Muut terveiset ympäristövaikutusten arvioinnin tekijöille (AFRY Finland) tai Tuulialfalle?

Lajistoon liittyviä kysymyksiä

Hirvieläimet

- Onko hankealueella kuinka paljon hirviä tai niiden kesä- ja talvilaitumia? Vasomispaidat?
- Paljonko hirvenkaatolupia/vuosi, montako kaatoja tänä vuonna on saatu?
- Esiintyykö alueella metsäpeuroja? Onko alueella havaittu vassoja tai mahdollisia vasomisalueita?
- Onko alueella metsäpeurojen talvilaitumia tai vaellusreittejä?
- Onko alueella paljon metsä- tai valkohäntäkauriita?

Metso ja muut kanalinnot

- Onko alueella nähty kanalinnot (metso, teeri, riekko...), ja onko niitä kuinka runsaasti/kannan koko? Missä päin aluetta?
- Onko alueelta tiedossa metson tai teeren soitimia tai mahdollisia siihen soveltuvia alueita?

Suurpedot (karhu, sudet, ahma, ilves)

- Esiintyykö alueella suurpetoja? Mitä lajeja?
- Onko laumoja/yksilöitä suunnilleen kuinka paljon?
- Onko tiedossa mahd. pesäpaikkoja, tai missä pedoista on tehty havaintoja?

Muut eläimet (saukko, majava, mäyrä, ketut)

- Onko alueella havaittu majavia, patoja, kaadettuja puita tai niiden mahdollista pesäpaikka? Ovatko ne europan- vai kanadanmajavia?
- Onko alueella saukkoja? Millä alueilla saukot liikkuvat?
- Onko tiedossa mäyrien luolastoja?
- Metsästetäänkö alueella kettuja?

Vieraslajit (minkki, supikoira)

- Onko alueella havaittu vieraslajeja, kuten supikoiria tai minkkejä?
- Onko tiedossa supikoirien pesäpaikkoja?
- Pyydystetäänkö/metsästetäänkö alueelta vieraslajeja?

Petolinnut (kotkat, pöllöt, haukat...)

- Onko alueella nähty tai kuultu isoja petolintuja tai pöllöjä?
- Onko tiedossa pesäpaikkoja tai mahd. saalistusalueita?
- Mitä lajeja?